

Але тривалість життя — величина конкретна і зрозуміла кожній людині. Так само, як і параметри тих факторів, від яких воно залежить, — якість води, повітря, харчів. А також гармонія з Природою, бережливе ставлення до неї».

Розглядаючи приведену вище інформацію як об'єднану платформу генерування ідей, пошуку способів та консолідованих шляхів, реалізації в Україні концептуальних основ сталого розвитку — глобальної проблеми людства, важливо деталізувати найважливіші фактори, інструменти, способи дієвого, системного і якісного оздоровлення суспільної, промислової і господарської життєдіяльності держави.

Для публічного обговорення пропонуються наступні інтегровані параметри та показники успішного життєтворення і потенціалу народонаселення: ЛЮДИНА — СЕРЕДОВИЩЕ — ЗДОРОВ'Я, фаховий розгляд яких, допоможе започаткувати активізацію інноваційних розробок та створення оптимальних моделей і прикладних механізмів, відновлення здорових станів довкілля — фундаментальних чинників успішного розвитку України в світі.

Список використаних джерел

1. Система органічного землеробства агроєколога С. С. Антонця.
URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/3483/sistemaorganichnogozemlerobstvaantontsy.pdf>.

УДК 502/504:165.17

Мазуренко Володимир Олексійович,
*кандидат технічних наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарної освіти
КЗ Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти*

Логвиненко Юлія Володимирівна,
*кандидат філологічних наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарної освіти
КЗ Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти*

РОЛЬ ПРАЦІ ТА ЕНЕРГІЇ У РОЗВИТКУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: ПРОГНОСТИЧНІ ІДЕЇ С. ПОДОЛИНСЬКОГО

Стратегічний напрям розвитку науки, який розроблявся останнім часом, показав, що наука не наблизилася людству до вирішення глобальних світових проблем, а, навпаки, загостри-

ла їх і віддалила людину від Природи та Космосу. ХХ століття додало до кола наукових пошуків шляхи вирішення глобальних проблем сучасності, які сьогодні людство тільки поглиблює, демонструючи глибоку кризу майже всіх суспільних та державних систем. На жаль, сфокусовані на довгострокову перспективу концептуальні ідеї, залишені світовій науці представниками української наукової школи фізичної економії, людство виявилось неспроможним дієво застосувати для свого прогресу.

Цивілізація повинна піклуватися про майбутні покоління. Що їм залишиться після нераціоналізму теперішнього покоління? Уже сьогодні регіони, де здійснюється видобуток залізної руди, мінералів, вугілля нагадують ландшафти мертвих поверхностей Марса чи Місяця. Людський розум сьогодні має бути скерований на пошуки способів оволодіння невичерпною енергією Космосу для прогресу людства.

Обґрунтована С. Подолинським необхідність збереження енергії має вирішальне значення для позитивного вирішення майже всього спектру глобальних проблем сучасності, тому протягом останніх десятиліть спостерігається посилена увага до розвідки вченого «Праця людини і її відношення до розподілу енергії». Новаторством та оригінальністю концепції дослідника є те, що він перший у філософській та економічній думці розглянув працю як один із численних проявів загальної світової енергії.

Як відомо, праця і енергія створюють умови для існування органічного життя нашої планети. Їхня співдія забезпечує необхідну основу для руху ноосфери в пошуках необмежених ресурсів та покращення комфорту життя. Енергія має властивість розсіюватися і передаватися всім об'єктам мікро й макрокосму. Вона є основою руху, хімічних реакцій, росту зеленого світу. Енергія Сонця, на думку С. Подолинського, має використовуватися людством набагато ефективніше шляхом її уловлювання, збереження та перетворення, бо саме перетворювана сонячна енергія і є енергією прогресу цивілізації. Незважаючи на те, що сонячну енергію людство отримує безкоштовно й у необмеженій кількості, хай там що вона має використовуватися якнайраціональніше, а наукові дослідження мають спрямовуватися на пошуки найбільш ефективних способів використання цієї життєдайної енергії.

Продовжувач ідей С. Подолинського М. Руденко зазначав, що сьогодні необхідно максимально економічно використовувати ене-

рگیю, накопичену у земних надрах, та вести ретельні наукові дослідження з метою приборкання практично безмежних обсягів термоядерної енергії. Ця примітка М. Руденка набуває особливої ваги у країнах, що обмежені в енергетичних ресурсах, як, наприклад, Україна.

Відсутність енергетичних ресурсів вищої форми на всіх континентах поступово стає загрозою для існування людини. В умовах кон'юнктури витрачаються невідтворювані земні енергетичні ресурси. У ХХІ столітті межі функціонування індустрії мають бути встановлені виключно за принципом необхідності, бо зазначена гонитва створює цілу низку техногенних екологічних проблем, серед яких особливо гострою, на нашу думку, є підвищення середньорічної температури, що веде до зміни клімату Землі, поступового зменшення площі родючих земель, перенасичення атмосфери планети вуглекислим газом, що створює парниковий ефект та позначається на існуванні органічного життя.

Помилки у господарюванні ведуть до зменшення кількості перетворюваної сонячної енергії. Якщо не змінити світову геополітику на користь відновлення природи та коригування інтенсивності роботи індустріальних підприємств, то загрози світового масштабу заявлятимуть про себе несподівано й руйнуватимуть все, що людство віками створювало для свого комфорту.

Аналізуючи процеси природного розсіювання сонячної енергії, дослідник указував на необхідність накопичення енергії через рослинний світ планети. І це завдання не для окремо взятої нації чи народу, а для всіх континентів. Цивілізація має визначитися, що для неї є основною метою розвитку: вирішення ситуативних проблем у межах незначного часового проміжку або побудова безпечного життя на тисячі років уперед. Глобальні проблеми загальнопланетарного розвитку можуть бути подолані лише за умови розуміння світовою спільнотою всієї гостроти назрілих проблем. Наприклад, вирубування дерев у Карпатах матиме трагічні наслідки для всієї планети, а не лише для місцевого населення.

Історія нашої планети — це постійний процес накопичення енергії Сонця, і ця збережена енергія має працювати на користь людства, що можливо лише за умови цілеспрямованого перетворення енергії у вищі форми. Учений указував на той факт, що у майбутньому життя людства залежатиме від встановлення суб'єкт-суб'єктних стосунків із природою, тому людство має

«...одержати підстави для визначення ролі праці у світовому розподілі енергії» [140, с. 215].

Для отримання енергії вищої форми, безумовно, потрібно докласти корисної, на думку С. Подолинського, праці. Енергія і робота мають багато спільного, бо одне без іншого втрачає сенс, а разом вони сприяють створенню комфортних умов для життя людини. Учений розкрив кореляційну залежність між збереженою перетвореною енергією на поверхні землі й корисною працею людини: *«Праця є таке споживання механічної і психічної роботи, нагромадженої в організмі, що має результатом збільшення кількості перетворюваної енергії на земній поверхні»* (виділ. С.П. — В. М., Ю. Л.) [1, с. 76].

Отже, людина може і мусить своєю працею збільшувати врожайність сільськогосподарської продукції — у такий спосіб уловлювати й зберігати енергію Сонця. А надлишок перетвореної і збереженої сонячної енергії вищої форми забезпечить людство енергією для розвитку. Для цього необхідна виважена політика в агропромисловому комплексі економіки, метою якої має бути створення умов, за яких на землі буде господарювати люблячий її селянин/фермер, у якого є все необхідне для збереження і відродження родючості чорнозему. За таких умов Україна стане суб'єктом світової політики та виробником й імпортером найчистішої агропродукції. Це можливо, якщо інтелект нації буде скеровано на успішну, висококомпетентну корисну працю.

Чергова хвиля технологічної революції і штучний інтелект народжують нову NBICS-цивілізацію. Перебуваючи в забезпечених цифровими технологіями комфортних умовах, сучасна людина стає особою, яка спроможна радикально змінювати обличчя планети. Однак, науково-технічний прогрес не повинен віддаляти її від фізичної економії, бо людство перебуває на найвищому щаблі відповідальності за безпеку земного життя.

Список використаних джерел

1. Подолинський С. А. Вибрані твори / упоряд. Л. Я. Корнійчук. Київ: КНЕУ, 2000. 328 с.